

Mål och riktlinjer
för
Polismyndigheten i Västra Götaland
Budgetåret 2009

INLEDNING	3
UTGÅNGSPUNKTER ATT BEAKTA I PLANERINGSARBETET.....	3
FÖRÄNDRINGAR I SAMHÄLLET	3
RESURSER TILL FÖRFOGANDE	6
<i>Ekonomiska resurser</i>	6
<i>Personella resurser</i>	6
POLISSTYRELSENS VISION	7
MÅL OCH STRATEGIER FÖR KÄRNVERKSAMHETEN	7
VERKSAMHETSGREN BROTTSFÖREBYGGANDE ARBETE	7
<i>Inriktningsmål</i>	7
<i>Strategier</i>	7
VERKSAMHETSGREN UTREDNING OCH LAGFÖRING	9
<i>Inriktningsmål</i>	9
<i>Strategier</i>	9
VERKSAMHETSGREN SERVICE.....	10
<i>Inriktningsmål</i>	10
<i>Strategier</i>	11
MÅL OCH STRATEGIER FÖR GEMENSAM VERKSAMHET.....	11
LEDNING OCH STYRNING	11
<i>Inriktningsmål</i>	11
<i>Strategier</i>	12
KOMPETENSFÖRSÖRJNING	12
<i>Inriktningsmål</i>	12
<i>Strategier</i>	12
STÖDVERKSAMHET	13
<i>Ekonomi</i>	13
<i>Personal</i>	14
POLISMYNDIGHETENS ORGANISATION.....	14
UPPFÖLJNING OCH KONTROLL	14

BILAGOR

- 1) EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR 2009
- 2) UPPFÖLJNINGS- OCH ÅTERRAPPORTERINGSKRAV 2009

INLEDNING

Polisverksamheten regleras bl.a. genom polislagen (1984:387) och polisförordningen (1998:1558). Riksdagens och regeringens styrning av Polisen sker därutöver genom budgetpropositionen och regleringsbrevet. Rikspolisstyrelsen beslutar med utgångspunkt i dessa dokument om Polisens planeringsförutsättningar för 2009–2011.

Regeringens övergripande mål för polisverksamheten är att minska brottsligheten och öka tryggheten. Regeringen har därutöver anvisat särskilt viktiga utvecklingsområden. Satsningen på 20 000 poliser vid halvårsskiftet 2010 ska säkerställas. De nya resurserna ska bidra till en ökad synlighet och tillgänglighet genom fler poliser i yttre tjänst. Polisens förmåga att utreda och klara upp alla former av brott och brottslighet måste förbättras. Det är av avgörande betydelse för medborgarnas upplevelse av trygghet i vardagen och deras förtroende för Polisens verksamhet. Förmågan att förebygga och lagföra mäns våld mot kvinnor inklusive hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer ska särskilt prioriteras. Bekämpningen av den grova organiserade och systemhotande brottsligheten ska intensifieras. Individer och grupper som medvetet och systematiskt ställer sig utanför rättsordningen och därmed sprider otrygghet och rädsla bland allmänheten måste räkna med att staten och det civila samhället agerar kraftfullt.

Polisstyrelsen har av statsmakten fått uppgiften att tillse att polisverksamheten som bedrivs i Västra Götaland följer de riktlinjer och prioriteringar som riksdagen och regeringen har lagt fast. Med utgångspunkt i regleringsbrevet och Rikspolisstyrelsens planeringsförutsättningar preciserar polisstyrelsen statsmaktens intentioner utifrån Västra Götalands lokala problembild. *Mål och riktlinjer för Polismyndigheten i Västra Götaland* utgör polisstyrelsens uppdrag till myndigheten och anger den inriktning som myndigheten långsiktigt ska arbeta emot.

Polisstyrelsen ska fortlöpande följa upp och tillse att den verksamhet som planerats och beslutats i de styrande dokumenten får genomslag i den under 2009 bedrivna verksamheten. Polisstyrelsens fokus ska ligga på en strategisk nivå.

UTGÅNGSPUNKTER ATT BEAKTA I PLANERINGSARBETET

Förändringar i samhället

Polismyndigheten i Västra Götaland bedriver omvärldsbevakning och presenterar varje år en omvärldsanalysrapport som underlag för myndighetens strategiska styrning. Syftet är att i god tid kunna identifiera och hantera betydande omvärldsförändringar. Med utgångspunkt i rapporterna från år 2007¹ och 2008² har polisstyrelsen sammanfattat faktorer som utmanar eller underlättar polismyndighetens framtida arbete.

¹ AL 191-11486/06, Omvärldsanalys 2007 – Polismyndigheten i Västra Götaland

² AL 190-11845/07, Omvärldsanalys 2008 – Polismyndigheten i Västra Götaland

En samhällsutveckling som med stor sannolikhet kommer att accelerera är polariseringen mellan stad och landsbygd. Det gäller såväl befolkningsutveckling som förutsättningar för ekonomisk tillväxt. Göteborgs starka dragningskraft innebär att storstadsområdet utökas till att omfatta även kringliggande kommuner. Samtidigt minskar befolkningsantalet i kommuner med långa avstånd till attraktiva arbetsmarknader. Det gäller främst Dalsland och delar av norra Skaraborg som i framtiden kommer att bestå av allt färre och allt äldre invånare.

Grundläggande för det trygghets- och förtroendeskapande arbetet är att öka polisens närvaro och synlighet i människors vardagsmiljöer. Likaså bör arbetet med information och kommunikation nyttjas i större utsträckning för att uppnå en ökad trygghet i samhället. Eftersom en väsentlig del av befolkningen upplever att antalet brott ökar kan polisen nyansera den mediala bilden genom att förmedla kunskap om brottslighet och om polisens brottsförebyggande verksamhet.

Den beskrivna befolkningsutvecklingen ställer stora krav på polisens tillgänglighet och service. Eftersom en stor del av befolkningen kommer i kontakt med polisen via serviceärenden är en utveckling av extern service viktig för att bibehålla ett högt förtroende för polisen. En utbyggnad av digitala tjänster är en förutsättning för att tillgodose allmänhetens framtida krav på tillgänglighet. Många av de ärenden som idag utförs i polisstationernas receptioner kommer i framtiden att kunna utföras via internet.

Internet är i många avseenden en tillgång men erbjuder också nya arenor för brottslighet. En falsk känsla av anonymitet får till följd att många blir såväl gärningsmän som brottsoffer på internet. Sannolikt är det just känslan av anonymitet och säkerhet som gör oss sårbara för brott. Dessutom reflekterar människor inte i samma utsträckning över sina handlingar på internet. Den polisära närvaron och synligheten på internet behöver därför öka. Metoder för underrättelse-, spanings- och utredningsarbete på internet behöver utvecklas och systematiseras. Dessutom behöver internet i större utsträckning betraktas som ett verktyg i polisens verksamhet.

De anmälda **misshandelsbrotten** ökar i omfattning och ökningen består främst av misshandel utomhus. Det ökade antalet anmälningar kan till stor del förklaras med en ökad anmälningsbenägenhet. Mörkertalet bedöms vara stort och enligt brottsofferundersökningar anmäls endast ca 10 procent av alla begångna misshandelsbrott.

När det gäller **åldringsbrott** ingår förövarna ofta i nätverk. I Västra Götaland märks en ökad användning av våld och/eller tvång i samband med dessa brott.

Anmälda **våldtäkter** ökar i snabb takt och forskningsresultat visar att även här kan mycket förklaras av en ökad anmälningsbenägenhet. Anmälningarna visar att det är våldtäkter inomhus som ökar, främst våldtäkter inom relationer och våldtäkter relaterade till nöjeslivet.

Flera faktorer pekar på att problemet med den **krog- och nöjesrelaterade brottsligheten** kommer att öka i länets större städer. I Västra Götaland ökar antalet ungdomar i åldrarna 18-24 år betydligt inom en femårsperiod. Dessutom expanderar högskolorna i flera städer.

Antalet krogar med serveringstillstånd förväntas också att fortsätta öka och flera kommuner satsar på ett utökat nöjesliv, inte minst under sommaren. Unga män i Västra Götaland konsumerar idag mest alkohol i hela landet parallellt med att langningen av alkohol till ungdomar är ett tilltagande problem.

I den allmänna samhällsdebatten är **ungdomsbrottsligheten** ett återkommande ämne. Det framkommer dock sällan att ungdomsbrottsligheten minskar totalt sett. Även om brottslighet bland ungdomar är vanligt handlar det oftast om enstaka och lindriga brott. De ungdomar som begår många och allvarliga brott kommer inte sällan från miljöer med stora sociala problem. Bland dessa ungdomar finns en större risk att hamna i en kriminell livsstil eller att rekryteras till kriminella nätverk.

Nyrekryteringen till kriminella gäng i Göteborgsområdet sker i huvudsak från bostadsområden som präglas av segregations- och integrationsproblem. Den etniska boendesegregationen ökar i Göteborg och sammanfaller allt mer med den ekonomiska segregationen. Det är en utveckling som även går att spåra i andra större städer i Västra Götaland. En allt större del av befolkningen riskerar att hamna i ett utanförskap. Därmed ökar betydelsen av polisens närvaro. Det är viktigt att polisen är ett naturligt inslag i utsatta områden och att arbetet har sin grund i ett trygghets- och förtroendeskapande förhållningssätt.

Grov organiserad och systemhotande brottslighet är ett ständigt närvarande hot. I Västra Götaland finns flertalet av Sveriges grovt kriminella grupperingar representerade. Det finns inga tendenser som visar på att den grova organiserade brottslighetens tillväxt ska avta eller minska. Istället väntas en förändring av den traditionella gängstrukturens sammansättning, från en hierarkisk struktur med tydliga attribut, till en struktur av nätverk och celler. Brottsligheten drivs alltmer som projekt vilket får till följd att polisens reaktiva utredningsarbete och brottsförebyggande arbete kommer att försvåras.

Även den ökande globaliseringen och internationaliseringen av brottsligheten förändrar polisens förutsättningar. Polisen behöver arbeta aktivt för att motverka mytbildningen av de kriminella gängerna som idag utnyttjar sitt skrämsekapital till att utöva hot och utpressning. Det är dessutom av största vikt att allmänheten har förtroende för att rättsväsendet skyddar vittnen och målsägare. Rädslan för att vittna står ofta inte i en rimlig proportion till det hot som föreligger. Polisen behöver därför arbeta strategiskt med kommunikation utifrån ett trygghetsskapande perspektiv samt systematisera stöd- och skyddsarbetet av vittnen och målsägare.

Inget tyder på att efterfrågan på **narkotika** kommer att minska. Priserna på narkotika sjunker i hela landet, vilket är ett tecken på ett fortsatt ökat inflöde. Tillgången på narkotika i krogmiljö är redan idag ett stort problem och bedöms öka ytterligare eftersom organiserade kriminella gäng utökar sin kontroll inom krogbranschen. Även om användandet av narkotika bland landets unga minskar enligt de självrapporterande undersökningarna finns det problemområden som är bekymmersamma och som sannolikt kommer att tillta i framtiden.

Fler och fler narkotikarelaterade patientbesök hos landets sjukhus orsakas av droger som beställts från Internet och som ofta inte är narkotikaklassade i Sverige. Sådana droger är t.ex. DMX och GBL som säljs på ett flertal svenska sajter.

En risk med denna handel är att många ungdomar som i vanliga fall inte skulle be-
fatta sig med traditionell narkotika ser de nya drogerna som ofarliga eftersom de
inte är narkotikaklassade. Omfattningen av handeln på internet är svår att uttala
sig om eftersom den i många fall är laglig och inte registreras hos polisen. Ett
viktigt led i att försöka begränsa handeln med legala droger, bland annat på inter-
net, är att säkerställa en rationell beslutsprocess kring narkotikaklassning av nya
droger.

Tillgreppsbrotten har minskat de senaste åren och förväntas fortsätta att minska.
En stor del beror på ett minskat antal bilbrott. Att begå brott för att komma över
bilnycklar kan förväntas bli vanligare i framtiden beroende på att allt fler bilar har
elektroniskt stöldskydd.

Säkerhetsåtgärderna vid **värde transporter** har förändrats. I delar av Europa har
de kriminella grupperingar som tidigare ägnade sig åt värde transportrån ändrat
tillvägagångssätt. Nu begås rån genom att gärningsmännen tar gisslan eller kid-
nappar personer med nyckelfunktioner som säkerhetsansvariga på värde transport-
företag. Denna trend kan förväntas komma till Sverige.

Resurser till förfogande

Ekonomiska resurser

Rikspolisstyrelsen har i planeringsförutsättningarna för 2009-2011 aviserat att
medelsfördelningen för planeringsperioden kommer att beslutas i oktober 2008.
Polisstyrelsen avser därför att i särskild ordning besluta om en långsiktig plan för
polismyndighetens ekonomi och medelsförbrukning när alla förutsättningar är
kända.

Utgångspunkter för den fortsatta planeringen;

- Polismyndighetens inriktning för 2009 ska vara en ekonomi i balans senast vid
utgången av 2010. Inriktningen vad avser resursfördelning på verksamhets-
grenar ska vara en ökad resursandel till kärnverksamheten i förhållande till
stödverksamheten.
- Vid 2009 års resursfördelning inom polismyndigheten ska fördelningsmodel-
lens utfall baserat på 50% brott och 50% befolkning tillämpas så långt som
möjligt. Eventuella anpassningskrav för att nå modellens resursfördelning ska
preciseras och tydliggöras.

Personella resurser

Antal anställda 31 december (exkl EBM)	Utfall 2008	Budget 2009	Prognos 2010	Prognos 2011
Poliser	2 937	3 030	3 190	3 190
Varav nya polisaspiranter under året	147	194	271	102
Civilanställda	952	930	910	910
Summa anställda	3 889	3 960	4 100	4 100

POLISSTYRELSENS VISION

Polisstyrelelsen vision för polisverksamheten är att alla människor i hela Västra Götaland känner trygghet i sin vardag.

MÅL OCH STRATEGIER FÖR KÄRNVERKSAMHETEN

Verksamhetsgren Brottsförebyggande arbete

Inriktningsmål

- Antalet brott inom Brottssområde 1 och Brottssområde 3 ska minska genom ett aktivt brottsförebyggande arbete i samverkan med andra aktörer.
- Insatser mot överlåtelser, innehav och missbruk av narkotika ska intensifieras och i huvudsak inriktas mot att minimera ungdomars tillgång till och missbruk av narkotika.
- Människors upplevda trygghet i Västra Götaland ska öka liksom människors förtroende för Polisen.
- Antalet kriminella gäng och nätverk inom Västra Götaland som ägnar sig åt grov organiserad brottslighet, liksom antalet personer som ingår i sådana grupperingar ska minska.
- Polisens närvaro i vardagsmiljöer ska öka i alla polisområden.
- Ungdomars tillgång till alkohol ska begränsas i nära samverkan med Tullverket, kommuner och andra intressenter.
- Den upprepade utsattheten för brott ska fortlöpande minska. Särskilt prioriterade brottstyper är vålds- och sexualbrott mot kvinnor och barn samt inbrott i bostäder, butiker och skolor.

Strategier

Den övergripande strategin i det brottsförebyggande arbetet ska vara den så kallade *situationella* brottspreventionen. Den innebär att polismyndigheten vidtar åtgärder för att minska förekomsten av brottsalstrande (kriminogena) situationer, det vill säga situationer som frestar en person att begå brott. Det kan också handla om situationer där friktioner lätt uppstår mellan människor, exempelvis i krogköer. Inriktningen blir därmed att försöka påverka individer till att avstå från brottslighet. Det sker huvudsakligen genom att försvåra brottets utförande, genom att öka upptäcktsrisken eller genom att minska vinsten (utbytet) av brottet.

Ett framgångsrikt brottsförebyggande arbete bygger på att de anställda uppfattar verksamheten som viktig och angelägen. Det brottsförebyggande arbetet ska kännetecknas av ett metodiskt arbetssätt baserat på vetenskap, forskning och beprövad polisiär erfarenhet kring verkningsfulla åtgärder. En viktig strategi i det brottsförebyggande arbetet är en utökad information till allmänheten för att därigenom åstadkomma en medvetenhet och ett handlingsätt hos dessa som förhindrar, försvårar och förebygger brott.

Det är viktigt att polismyndigheten har välutvecklade och framgångsrika samverkansformer med kommunerna och andra aktörer i brottsförebyggande frågor. Myndigheten ska vara en aktiv och drivande aktör i kommunernas lokala brottsförebyggande råd liksom i all annan samverkan med olika aktörer. Det polisära perspektivet vid fysisk planering, såsom stads- och bebyggelseplanering, är viktigt. Polismyndigheten bör därför arbeta samordnat och strategiskt i dessa frågor. Polismyndigheten bör även verka för att det i varje kommun finns forum för allmänheten att diskutera polisiära frågor av lokal karaktär med den närmaste närpolisledningen.

Narkotika är ett samhällsproblem som orsakar stora lidanden för såväl missbrukaren som närstående. Även samhället åsamkas stora kostnader för bland annat vårdinsatser och brottslighet till följd av narkotikamissbruket. Polisens arbetsinsatser mot narkotika ska därför intensifieras. Strategin är att genom riktade insatser runt om i länet dels förhindra nyrekrytering av missbrukare dels förhindra att etablerade missbrukare kan finansiera sitt missbruk genom brott. Särskilt fokus ska riktas mot ungdomar.

Massmedias rapportering av brottslighet och ordningsstörningar liksom Polisens förmåga att klara upp brott är viktiga faktorer som påverkar medborgarnas förtroende för Polisen och den upplevda tryggheten. I ett allt tydligare informations-samhälle är det viktigt att polismyndigheten arbetar strategiskt med information, upplysning och service till såväl medborgarna som massmedia. Genom en tydlig informationsstrategi kan polismyndigheten påverka hur myndighetens arbete uppfattas och i förlängningen även medborgarnas upplevda trygghet och förtroende för Polisen.

Det är viktigt av flera skäl att minimera de händelser där anställdas uppträdande av olika skäl ifrågasätts eller där brottslighet misstänks. Ytterst är det en förtroendefråga för myndigheten. Polisstyrelsen är medveten om att ett visst antal anmälningar alltid kommer att inges till myndigheten. Det hör en rättsstat till att medborgaren ska erbjudas möjlighet att få sin sak prövad när denne anser sig utsatt för brottslig gärning eller olämpligt uppträdande av den som företräder en myndighet. En viktig strategi för att minska antalet anmälningar är att polismyndigheten långsiktigt arbetar med en myndighetsgemensam värdegrund där Värdegrundsprojektets förslag och slutsatser utgör basen.

En annan viktig faktor som påverkar både den upplevda tryggheten och förtroendet för polismyndigheten är dimensioneringen av uttryckningsverksamheten. Dimensioneringen ska vara sådan att inrapporterade händelser får en snabb uttryckningstid. Det ska vidare finnas utrymme för en beordrad polispatrull att vidta relevanta förstahandsåtgärder och om möjligt färdigställa ärendet direkt på plats. Medborgarnas syn på Polisen bygger till stor del på förmågan att svara upp mot ovanstående och därmed ge en grundtrygghet. Som en konsekvens av Rikspolisstyrelsens krav på att hälften av allt polisarbete ska äga rum i yttre tjänst kan ett omställningsarbete behöva genomföras inom polismyndigheten.

Polisiär synlighet och närvaro i vardagsmiljöer är betydelsefullt. Med vardagsmiljöer avses främst platser där människor samlas såsom skolor, parker, kollektivtrafik och centrummiljöer. Att möta människor i vardagsmiljöer med ett öppet förhållningssätt kännetecknar en poliskår i allmänhetens tjänst.

Polisstyrelsen framhåller vikten av att trygghetsundersökningar genomförs i syfte att förbättra polisens trygghets- och förtroendeskapande arbete.

Den grova organiserade och systemhotande brottsligheten utgör ett allvarligt samhällsproblem för landet. Västra Götaland är tillsammans med Stockholm och Skåne särskilt utsatt. Det är viktigt att erforderliga resurser avsätts för att bekämpa den organiserade och systemhotande brottsligheten. Strategin bör i första hand vara att förhindra nyrekrytering och nyetablering runt om i länet.

Arbetet med att försvåra ungdomars tillgång till alkohol behöver intensifieras. Ytterst handlar det om att förebygga annan brottslighet, i synnerhet våldsbrottslighet men även att undvika att berusade ungdomar blir brottsoffer. En god samverkan med Tullverket, kommuner och skola är en viktig strategi i det arbetet.

Den upprepade utsattheten hos brottsoffer ska minska. Enligt en undersökning som bygger på uppgifter från statistiska centralbyrån drabbar hälften av alla brott cirka fem procent av befolkningen. Genom att fortlöpande analysera vilka brottsoffer som återkommer kan särskild uppmärksamhet ägnas den mindre grupp människor som löper stor risk att utsättas för brott i framtiden. Ett framgångsrikt brottsförebyggande arbete för dessa personer kan därmed leda till en betydande brottsreduktion.

Verksamhetsgren Utredning och lagföring

Inriktningsmål

- Polismyndighetens utredningsverksamhet ska kännetecknas av ett högt och jämnt resultat över hela myndigheten. Kvaliteten på de ärenden som redovisas till åklagare ska bibehållas medan kvaliteten på utredningsverksamheten i dess helhet ska öka. Brottsutredningar ska bedrivas lika framgångsrikt oberoende av var brottet inträffar.
- Polismyndigheten ska förbättra förmågan att utreda och lagföra mäns våld mot kvinnor inklusive hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer.
- Det brottsofferstödande arbetet ska förbättras och prioriteras under hela utredningsprocessen.

Strategier

Polisens uppgifter avseende såväl det brottsförebyggande som det brottsutredande arbetet kräver ständig uppmärksamhet och aktiva insatser mot tillgreppsbrott, bostadsinbrott, skadegörelse, våld och hot om våld i gatumiljön och annan mängdbrottslighet. Detta är en central uppgift främst för närpolisområdena. Förmågan att hantera denna typ av brottslighet är av avgörande betydelse för medborgarnas upplevelse av trygghet i vardagen och deras förtroende för myndighetens verksamhet.

Uppföljning av utredningsverksamheten har visat att produktionen av ärenden redovisade till åklagare är ojämnt fördelad mellan myndighetens olika utredningsenheter. Polismyndigheten ska därför långsiktigt verka för att dessa skillnader utjämnas och att produktionen av brottsutredningar ligger på en hög nivå med en fortsatt hög kvalitet. En viktig strategi för att förbättra utredningsverksamheten är att myndigheten säkerställer att mängdbrottsprojektets föreslagna metoder och arbetssätt får fullt genomslag i verksamheten. Polisstyrelsen vill i det sammanhanget särskilt framhålla vikten av goda förstahandsåtgärder för en högre brottsupplärning.

Mäns våld mot kvinnor och våld som drabbar barn har under en följd av år varit både uppmärksammat och prioriterat för rättsväsendet. Polisstyrelsen kan emellertid konstatera att de ökade polisiära insatserna i Västra Götaland inte har fått avsedd effekt främst vad avser antalet anmälda brott och antalet redovisade ärenden till åklagare. Strategin är att fastställa konkreta framgångsfaktorer samt säkerställa att dessa får genomslag och rutinmässigt tillämpas i den dagliga verksamheten.

Med ökade krav på att fler ärenden ska redovisas till åklagare finns risken att kvalitetskraven hamnar i skymundan. Det är viktigt att polismyndigheten fortlöpande följer kvaliteten på de ärenden som redovisas till åklagaren liksom andra kvalitetsfrågor som rör utredningsverksamheten, exempelvis arbetsmetoder, rättssäkerhetsfrågor och brottsofferstödande verksamhet.

Det är viktigt av flera skäl att det brottsofferstödande arbetet har en hög kvalitet under hela utredningsprocessen. Främst handlar det om den enskildes fortsatta trygghet efter att ha blivit utsatt för brott. Ett annat skäl är att brottsoffret måste erbjudas det stöd han eller hon är i behov av för att orka med utredningsprocessen i dess helhet. Vad avser hatbrott på grund av sexuell läggning kan polisstyrelsen konstatera att mörkertalet fortfarande är stort. Flera undersökningar pekar på att homosexuella, bisexuella och transpersoner (HBT) inte vill eller vågar anmäla brott som de utsatts för. Polismyndigheten bör därför överväga att inrätta särskilda kontaktvägar för den som drabbats av sådana hatbrott samt tydliggöra dessa genom olika informationsmedier.

Strategin för brottsofferarbetet i dess helhet är att myndigheten fortlöpande säkerställer att personalen har en god kompetens kring brottsofferstödande åtgärder samt att brottsofferstöd uppfattas som viktigt och angeläget av alla i hela polisorganisationen. Särskild uppmärksamhet ska riktas mot brottsoffer som drabbats av våldsbrott i nära relation, hatbrott, unga brottsoffer och äldre.

Verksamhetsgren Service

Inriktningsmål

- Människor i Västra Götaland ska erbjudas servicetjänster med hög tillgänglighet, korrekt bemötande och god kvalitet. Andelen nöjda servicemottagare ska därigenom öka.

- Polismyndigheten ska arbeta för att öka tillgängligheten till polisens service-tjänster. De befintliga kontaktkanalerna ska avspegla allmänhetens behov och efterfrågan. Kontakten med polisen ska utvecklas och underlättas via såväl elektroniska tjänster som genom personliga möten.

Strategier

Serviceverksamheten ska utvecklas med utgångspunkt i medborgarperspektivet. Allmänhetens behov ska fortlöpande fångas upp genom serviceundersökningar och omvärldsbevakning.

Polismyndighetens tillgänglighet, bemötande och utförande av servicetjänster har stor betydelse för allmänhetens förtroende för polisen. Ett högt förtroende är i sin tur en viktig framgångsfaktor för att nå det övergripande målet om ökad trygghet i samhället. Polismyndigheten ska säkerställa en hög tillgänglighet, bland annat genom anpassade öppettider och rimliga väntetider.

Handläggning av ärenden ska ske med öppenhet gentemot individen. Det ska vara tydligt för allmänheten vilka krav som kan ställas liksom det ska vara tydligt för de anställda vilken service som förväntas. Det är viktigt att människor i sin kontakt med Polisen omgående hänvisas till rätt handläggare samt att handläggningstiden är rimlig.

När allt fler människor söker en initial kontakt med myndigheter genom hemsidor på Internet ser polisstyrelsen även behovet av att polismyndighetens hemsida ständigt är föremål för vidareutveckling. Elektroniska servicetjänster och information till medborgarna ska fortlöpande utökas och förbättras.

MÅL OCH STRATEGIER FÖR GEMENSAM VERKSAMHET

Ledning och styrning

Inriktningsmål

- Polismyndighetens ledningsstruktur och ledningskompetens ska stärkas liksom att myndighetens nya planeringsprocess och dokumentstruktur ska innebära en tydligare styrning av polisverksamheten.
- Andelen kvinnor i ledningskompetensen ska öka i enlighet med handlingsplanen för Women to the top.
- Polismyndighetens kommunikation ska vara anpassad, aktiv och tillgänglig och skapa goda relationer både internt och externt.
- Polismyndigheten ska med konkreta åtgärder verka för att den gemensamma värdegrunden utvecklas och är ett stöd för ett effektivt, enhetligt och tydligt utförande av Polisens uppdrag och uppgifter.
- Polismyndigheten ska vidareutveckla arbetet för en rättssäker och enhetlig rättstillämpning.

Strategier

En processbaserad mål- och resultatstyrning utgör den övergripande styrstrategin inom polisväsendet. Polisens kärnverksamhet och de effekter statsmakten vill uppnå där ska vara styrande för verksamheten. All polisverksamhet ska styras och följas upp enligt den verksamhetsindelning som föreskrivs i Polisens modell för verksamhetsstyrning och uppföljningssystemet PRR (Polisens ResultatRapporter).

Verksamhetsplanen utgör grunden i polismyndighetens planering av verksamheten. Polisens underrättelsemodell (PUM) med operativa ledningsgrupper på olika nivåer och VPOP-systemet är verktyg för förfinad ledning och styrning av den verksamhet som är beslutad i verksamhetsplanen d.v.s. VPOP bidrar till att säkerställa att statsmaktens intentioner får genomslag i bedriven verksamhet. Därutöver bidrar VPOP till ett mer strukturerat och kvalitetssäkrat planlagt arbete med möjlighet att identifiera goda och verkningsfulla arbetsmetoder.

Personer i ledande funktioner ska vara medvetna om deras kommunikationsansvar och om kommunikationens betydelse i ledarskapet. Det är betydelsefullt att såväl intern som extern kommunikation är planerad och kvalitetssäkrad.

Polisens värdegrund ska genomsyra och vara spårbar i all verksamhet. Medarbetarna får därigenom en grund att utgå ifrån i sitt förhållningssätt till arbetet, gentemot arbetskamrater och i bemötandet av medborgarna och omvärlden. För chefer är värdegrunden ett stöd i ledarskapet och i beslutsfattandet samtidigt som värdegrunden blir ett hjälpmedel att attrahera och att utveckla medarbetarna.

Det är betydelsefullt ur ett medborgarperspektiv att Polisens verksamhet är förutsägbar. En förutsättning för detta är att lagar och andra författningar tolkas på ett enhetligt sätt över hela landet, vilket ytterst är en fråga om rättssäkerhet. En viktig strategi i det arbetet är att myndigheten fortlöpande följer rättsutvecklingen och skapar rutiner för en rättstillämpning som tillgodoser intresset av likabehandling

Kompetensförsörjning

Inriktningsmål

- Kompetensförsörjningen ska fortlöpande uppdateras och säkerställas.
- All personal ska erhålla utvecklingssamtal och i samband med dessa ska individuella utvecklingsplaner upprättas.
- En god chefs- och ledarförsörjning ska säkerställas bl.a. genom att samtliga chefer ska erhålla ledarutveckling.

Strategier

Polismyndigheten ska inventera och sammanställa det lokala utbildningsbehovet och i samverkan med Rikspolisstyrelsen genomföra lokala och nationella utbildningsinsatser. All utbildningsverksamhet ska planeras och utvärderas på ett samordnat och enhetligt sätt.

En förutsättning för att kunna ställa krav på den enskildes resultat är att medarbetaren innehar rätt kompetens för sin arbetsuppgift. Kompetensutveckling är ett gemensamt ansvar för arbetsgivaren och den anställde. Fokus ska riktas emot den enskilde medarbetaren och dennes kompetens i förhållande till verksamhetens behov. Den närmaste chefen har ansvaret att säkerställa detta genom årliga utvecklingssamtal och individuella utvecklingsplaner. I den individuella utvecklingsplanen ska även arbetsmiljöaspekter beaktas.

En god chefs- och ledarförsörjning är att kunna tillgodose myndighetens behov av chefer och ledarskap såväl idag som i framtiden. Polisens chef- och ledarcenter Mitt ansvarar för att utvecklingsprogram erbjuds samtliga ledare i det direkta, indirekta och det strategiska ledarskapet fram till år 2010. Polismyndigheten ansvarar därutöver för kompletterande stödinsatser för chefer. Genom de individuella utvecklingsplanerna samt ledarutvecklingscentrens uppdrag ska ledarutveckling avsedd att möta polisens behov av ledarkompetens erbjudas på alla nivåer.

Stödverksamhet

Ekonomi

Polisverksamheten i Västra Götaland ska bedrivas effektivt. Det innebär att myndigheten hushållar väl med resurserna och att alla möjligheter till att effektivisera verksamheten prövas. Syftet är primärt att frigöra resurser till kärnverksamheten så att verksamhetsresultatet kan förbättras. De direktiv som Rikspolisstyrelsen har meddelat för polismyndigheternas ekonomi ska gälla och beaktas i verksamhetsplanen.

Inriktningsmål.

- Polismyndigheten ska ha en ekonomi i balans, d.v.s. bedriva verksamheten inom tillgängliga medel och inom den treåriga budgetramen.
- Övertidsuttaget ska minska och inriktningen är att detta ska understiga 2,5% av den planerade resurstiden senast vid utgången av 2010.
- Polismyndigheten ska ha en lokalplanering som ger ett optimalt nyttjande av lokalerna och inriktningen ska vara en minskad lokalyta vid utgången av 2010 i jämförelse med ingången av 2006 (mindre än 175 000 m²).

Strategier

Polisstyrelsens uppfattning är att resurstillskottet av nya poliser t.o.m. 2010 och verksamhetsanpassade arbetstider skapar förutsättningar för ett lägre övertidsuttag framgent. Även regeringens mål om fler poliser i yttre tjänst ger förutsättningar för en flexiblare ingripandeberedskap och därmed ett minskat övertidsuttag. Det är viktigt både ur ett ekonomiskt perspektiv och ett arbetsmiljöperspektiv att polismyndigheten fortlöpande arbetar med att minska övertidsuttaget.

Kostnaden för förhyrning av lokaler har uppvisat en andelsmässig ökning av den totala budgeten de senaste åren. Det är en trend som måste brytas. Varje möjlighet till förtätning och samutnyttjande av lokaler ska prövas.

Personal

Inriktningsmål

- Ett förbättrat Nöjd Medarbetar Index (NMI) ska erhållas vid kommande mätningar 2009 och 2011.
- Arbetsplatsträffar ska genomföras på alla enheter.
- Polismyndigheten ska med konkreta åtgärder utvecklas till en mer jämställd arbetsplats med ökad mångfald och god arbetsmiljö.
- Andelen långtidsfriska ska öka. Särskilt fokus ska riktas mot att öka andelen långtidsfriska kvinnor.

Strategier

Polismyndigheten ska även fortsättningsvis uppfattas som en attraktiv arbetsgivare av såväl redan anställda som av arbetssökande. Det är viktigt att polismyndighetens anställda har en god arbetsmiljö. Detta underlättar möjligheterna till måluppfyllelse. Att kartlägga och åtgärda risker inom arbetsmiljöområdet skapar goda förutsättningar för bättre måluppfyllelse samt för ett förbättrat NMI.

Arbetsplatsträffar är ett forum för dialog runt arbetsgruppens mål, planer och behov av förändringar satt i relation till verksamhetens mål och krav. Arbetet med att genomföra, utvärdera och vidareutveckla arbetsplatsträffar ska fortsätta.

En viktig strategi för att främja en god arbetsmiljö är att integrera arbetsmiljö-, jämställdhets-, och mångfaldsfrågor i det dagliga arbetet.

POLISMYNDIGHETENS ORGANISATION

Polismyndighetens indelning i polisområden och avdelningar ska vara oförändrad i förhållande till polisstyrelsens senaste beslut den 21 november 2005.

UPPFÖLJNING OCH KONTROLL

Uppföljning och kontroll är viktiga inslag för att polisstyrelsen ska kunna utöva styrning och tillsyn. Polisstyrelsen anger de verksamhetsområden utöver inriktningsmålen som styrelsen önskar följa upp. Det åligger länspolismästaren att fortlöpande informera polisstyrelsen om verksamhetens utveckling.

Länspolismästaren ska upprätta en verksamhetsplan med konkreta och mätbara mål för polismyndighetens verksamhet. Målen ska vara direkt kopplade till regleringsbrevet och de nationella målen som återfinns i Rikspolisstyrelsens planeringsförutsättningar. Verksamhetsplanen ska utgå från den inriktning för verksamheten som polisstyrelsen beslutat om i *Mål och riktlinjer för Polismyndigheten i Västra Götaland* och ska redovisas för polisstyrelsen senast vid det första sammanträdet 2009.

Länspolismästaren ska kvartalsvis informera polisstyrelsen om utfallet av den verksamhet och de åtaganden som verksamhetsplanen föreskriver. Länspolismästaren ska särskilt redovisa de åtgärder som myndigheten vidtagit för att uppfylla de mål och riktlinjer som polisstyrelsen har beslutat. Den internkontroll av verksamheten som åligger länspolismästaren enligt myndighetsförordningen (2007:515) ska också fortlöpande delges polisstyrelsen. Detsamma gäller den riskanalys som föreskrivs i förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll

Mål och riktlinjer för Polismyndigheten i Västra Götaland 2009 har tagits fram i samverkan mellan polisstyrelsen och Polismyndigheten i Västra Götaland. I avvaktan på att de ekonomiska förutsättningarna blir fullt ut kända har polisstyrelsen genom innehållet i detta dokument fattat ett inriktningsbeslut för den fortsatta planeringen inför 2009 vid polisstyrelsens sammanträde den 1 september 2008. De ledamöter som har deltagit i beslutet framgår av sammanträdesprotokollet. Polisstyrelsen avser att besluta om *Mål och riktlinjer 2009* senast vid polisstyrelsens sammanträde den 8 december. Beslutsunderlaget kommer att beredas i polisstyrelsens arbetsutskott under hösten och förhandlas med de fackliga organisationerna.

POLISSTYRELSEN

Charlotte Nordström
Polisstyrelsens ordförande

Ekonomibilaga till Mål- och riktlinjer för Polismyndigheten i Västra Götaland, Budgetåret 2009.

Polisstyrelsen skall enligt huvuddokumentet besluta i särskild ordning om en långsiktig plan för polismyndighetens ekonomi och medelsförbrukning.

Medelsfördelning 2009

Rikspolisstyrelsen har i Planeringsförutsättningarna 2009-2011 (CO-903-1412/08) fördelat medelsramen för första halvåret 2009. Bakgrunden till Rikspolisstyrelsens beslut om en halvårsbudget är den osäkerhet som finns kring den ekonomiska situationen inom Polisen utifrån prognosen om ett underskott i ekonomin under 2009. Polismyndigheterna m.fl. har till Rikspolisstyrelsen lämnat in åtgärdsplaner för hur utgifterna ska minska. Eftersom många besparingsåtgärder inte ger full effekt det första halvåret har en något större andel av medlen fördelats ut i halvårsbudgeten 2009.

Rikspolisstyrelsen ska under året utvärdera vilka ekonomiska effekter myndigheternas besparingsåtgärder fått och även bedöma kostnaderna för det svenska EU-ordförandeskapet under andra halvan av 2009 samt kostnaderna för regeringens uppdrag om en satsning mot grov organiserad brottslighet. Medel för andra halvåret kommer att fördelas genom ett antal revideringar under verksamhetsåret. För 2010 och framåt har ingen fördelning gjorts.

Ekonomisk prognos 2008-2010

Polismyndighetens prognos för 2008, medelsfördelningen för första halvåret 2009 samt medelsförbrukningen 2009-2010 framgår av nedanstående tabell.

Medelstilldelning och medelsförbrukning		Prognos 2008	Prognos 2009	Prognos 2010
Tilldelade medel exkl. engångsmedel	mkr	2 396	1 321	-
Medelsförbrukning*	mkr	-2 561	-2 638	-2 739
Anpassningsåtgärder	mkr	-	70	82
Årets netto	mkr	-165	-1 247	-2 657
Utgående överföringsbelopp	mkr	-145	-	-
Anslagssparande/kredit	%	-6,1%	-	-

* Enligt prognos till RPS, oktober 2008.

I medelstilldelningen ingår särskild finansiering för polismyndighetens utökade verksamhet i ett nationellt PKC samt för ökade lokalkostnader.

Anpassning till de ekonomiska ramarna

Polismyndigheten har till Rikspolisstyrelsen redovisat en plan över de åtgärder som kommer att vidtas för att nå en lägre anslagsförbrukning. Målet på sikt är att nivån för anslagsförbrukningen ska minskas med 100 mkr och för 2009 planeras åtgärder motsvarande 70 mkr.

Polisstyrelsens inriktning är att allmänheten i så liten utsträckning som möjligt ska drabbas av det ekonomiska läget. Det innebär att förmågan att upprätthålla ingripandeberedskapen liksom förmågan att utreda brott ska prioriteras. Detsamma gäller lagstadgad verksamhet som exempelvis passhantering och gränskontroller.

Utgångspunkten i anpassningsåtgärderna är att dessa skall genomföras utan personaluppsägningar. Åtgärder som infördes under 2008 skall fortsätta med full kraft under 2009 och har dessutom utökats med ytterligare områden där kostnaderna skall minska.

Åtgärdernas effekt beräknas till 70 mkr för 2009 med en fortsatt varaktighet under 2010. Därutöver har en genomgång av myndighetens lokalutnyttjande inletts och också en översyn av administration och staber i syfte att sänka kostnaderna ytterligare för att nå målet om en minskad anslagsförbrukning med 100 mkr.

Kostnadsanpassningar		Budget 2009	Prognos 2010
	mkr		
Personal			
Minskad övertid		15,0	15,0
Inga polisstuderande under sommaren		2,5	2,5
Antal civilanställda minskas med de antal årsarbetskrafter som motsvaras av årets pensioneringar		5,0	12,5
Bemannning av N PKC skall ske genom intern rekrytering inom pmy		2,5	2,5
Bevakning av arresteringar polisområde Storgöteborg		2,0	2,0
Lokaler			
Lokalvård (egen regi/köpta tjänster) minskade lokalytor och minskad ambitionsnivå		3,0	6,0
Drift			
Minskning driftskostnader 10%		26,0	26,0
Minskad fordonspark med 10%		2,0	2,0
Köpta tjänster för bevakning av arresteringar PO2-4		4,0	4,0
Skyddsvakter Ernst Fontells Plats		6,0	6,0
Investeringar			
Minskade investeringar för fordon till 15 mkr årligen		1,5	3,0
Minskade övriga investeringar PO/AVD till 4 Mkr årligen		0,5	1,0
Totalt		70,0	82,5

Resurser till förfogande

Ekonomiska resurser

Intäkter	Budget 2009		Prognos 2008	
Tilldelat anslag	1 321		2 396	
Övriga intäkter	102		110	
Summa intäkter	1 423		2 506	
Kostnader				
	Budget 2009		Prognos 2008	
Verksamhetsgren		Andel		Andel
Brottsförebyggande arbete	614	23%	534	20%
Utredning och lagföring	1 041	39%	1 068	40%
Service	374	14%	374	14%
Gemensam verksamhet	641	24%	694	26%
Summa kostnader	2 670	100%	2 671	100%
Överföringsbelopp				
	Budget 2009		Prognos 2008	
Ingående överföringsbelopp	-145		20	
Årets resultat	-1 247		-165	
Utgående överföringsbelopp	-		-145	
Anslagskredit	-		-6,1%	

Polismyndigheten ska öka resursinsatsen för den yttre brottsförebyggande verksamheten som en direkt följd av regeringens mål om ökad synlighet och tillgänglighet. Det innebär att 23% av resurserna ska avsättas för brottsförebyggande arbete, att 39% av resurserna ska avsättas för det brottsutredande arbetet, samt att 14% ska avsättas för serviceområdet.

Personella resurser

	Prognos 2008	Prognos 2009	Prognos 2010	
Antal anställda 31 december				
Poliser	2 937	3 030	3 190	
- varav nya polisaspiranter	147	194	270	
Civilanställda	952	940	920	
Summa anställda	3 889	3 970	4 110	

Med beaktande av anpassningsåtgärderna visar personalprognosen på en nettoökning på 253 poliser mellan åren 2008 till 2010. År 2009 och 2010 väntas ett nettotillskott med 93 respektive 160 poliser. Antal civilanställda minskas med de antal årsarbetskrafter som motsvaras av årets pensioneringar under 2009 och 2010.

Investeringar

Investeringsvolymen för 2009 ska minska med totalt 11 mkr, i huvudsak inom områdena fordon och lokalombyggnader som en konsekvens av anpassningskravet.

POLISSTYRELSENS UPPFÖLJNINGS- OCH ÅTERRAPPORTERINGSKRAV FÖR 2009

Nedanstående sammanställning utgör de återrapporteringskrav som polisstyrelsen ställer på polismyndigheten under 2009. Återrapporteringen bygger på de inriktningsmål som polisstyrelsen formulerat i *Mål och riktlinjer* och ska i normalfallet redovisas vid polisstyrelsens sammanträden. I vissa fall kan dock återrapportering ske i polisstyrelsens arbetsutskott efter överenskommelse. Vad avser den gemensamma verksamheten sker återrapportering fortlöpande efter framställan i polisstyrelsens arbetsutskott.

Uppföljning av nationellt målsatta områden ska ske kvartalsvis och innehålla jämförelser med andra polismyndigheter. Även den ekonomiska redovisningen ska ske kvartalsvis.

<i>Område</i>	<i>Återrapportering</i>	<i>Datum</i>
Verksamhetsgren – Brottsförebyggande arbete		
Anmäld brottslighet	Polismyndigheten ska redovisa brottsutvecklingen i polisdistriktet samt viktigare brottsförebyggande insatser som genomförts och resultaten av dessa	22 september
Narkotika brottslighet	Polismyndigheten ska redovisa utvecklingen av narkotikabrottsligheten i polisdistriktet samt vilka riktade insatser som genomförts mot överlåtelser, innehav och missbruk av narkotika och resultaten av dessa. Av redovisningen ska särskilt framgå arbetet för att minimera ungdomars tillgång till och missbruk av narkotika	17 november
Trygghet och förtroende	Polismyndigheten ska redovisa resultaten av nationellt genomförda trygghets- och förtroendemätningar.	17 mars
Grov organiserad brottslighet	Polismyndigheten ska redovisa vilka kända kriminella gäng och nätverk som finns inom polisdistriktet samt hur många personer som beräknas ingå i dessa.	17 november
Polisär närvaro i vardagsmiljöer	Polismyndigheten ska redovisa hur arbetet med att öka den polisära närvaron i vardagsmiljöer har bedrivits.	19 maj
Ungdomar och alkohol	Polismyndigheten ska redovisa vilka insatser som genomförts, vilka insatser som planerats samt vilket resultat som har uppnåtts vad avser arbetet mot inriktningsmålet för ungdomar och alkohol.	22 september
Upprepad utsatthet	Polismyndigheten ska redovisa hur arbetet har bedrivits för att minska den upprepade utsattheten hos brottsoffer.	19 maj
Verksamhetsgren – Utredning och lagföring		
Kvalitet i utredningsarbetet	Polismyndigheten ska redovisa hur arbetet för en ökad kvalitet och jämnhet i utredningsverksamheten har bedrivits	17 mars
Brott i nära relationer	Polismyndigheten ska redovisa hur arbetet mot brott i nära relationer och hedersrelaterade brott planeras och genomförs samt vilka resultat som har uppnåtts.	17 mars
Brottsoffer	Polismyndigheten ska redovisa vilka insatser som genomförts för att stärka det brottsofferstödande arbetet	19 maj
Verksamhetsgren – Service		
Nöjda service-mottagare	Polismyndigheten ska redovisa resultaten från nationella servicemätningar.	17 mars
Ökad tillgänglighet	Polismyndigheten ska redovisa hur arbetet för att öka tillgängligheten till polisens servicetjänster har bedrivits.	17 mars